

A KISVENDÉGLŐS

ORSZÁGOS VENDÉGLŐSÖK, KORCSMÁROSOK, KÁVÉSOK, PINCÉREK, BORTERMELŐK ÉS A SZÉKES-FÓVÁROSI
VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK

— SZAKKÖZLÖNYE. —

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona, félévre 6 korona,
negyedévre 8 korona.

Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:

NIKHÁZY GÉZA

Megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapesten, VIII., József-körút 13. szám.

Fogyasztási szövetkezet?

(S) Azt kérdezzük, hogy fogyasztási szövetkezet akar-e az az akciónak nevezett terv lenni, amelyet a Budapesti Korcsmárosok Ipartársulatában az utóbbi napokban emlegetnek? Ott ugyanis egyelőre csak arról van szó, hogy a hívek abbéli jelentkezésükkel csatlakozzanak, hogy kinek mennyi kell a legszükségesebb élelmicikkek, hogy azokat összeírva, a »vezetőség« olcsó áron beszerezhesse. De tudunkkal ily beszerzési vállalkozás csak úgy történhetik, ha rendszeres szövetkezet létesül, mely szövetkezetnek aztán az összes fogyasztók tagjai. Szövetkezetről azonban mitsem hallhatni, mert csak olcsó beszerzésekről beszélnek a boldogító urak és mégis részvételre bizdítják az ipartársulati tagokat, akik — előre sejtve a veszélyt — a jelentkezéssel ugyancsak tartózkodnak.

Nekünk azonban, akik a mozgalom indítóit közelebbről ismerjük, kötelességünk egy kis felvilágosítást nyújtani arról a spekulációról, ami a burgonya, liszt, tüzelőanyag olcsó beszerzésére ama egyéneket indítja. Miután ezeknek indító okuk oly üzlet, amely nyereszkedéssel jár, első sorban azt a kérdést bátorodunk felvetni, hogy ezen nyereszkedésből eredő haszon kinek, azaz kiknek a zsebébe fog vándorolni abban az esetben, ha a jó-hiszemű tagok, a jó korcsmárosok nem hihető bizalommal jelentkezéssel szük-

ségletük beszerzése iránt? Mindenki láthatja, hogy e kérdésünk helyén van és nagyon is jogosult. Ha fogyasztási szövetkezet létesítenék és ha ezen szövetkezet szerzi be a tagok részére a szükséges élelmiszereket, azt könnyen megérthetnénk mi is, mások is, mert ebből azt is tudnánk, hogy rendszeres könyvelés az év végén tisztán kimutathatná a forgalomból eső nyereségeket, mely nyereségek ismét a tagok által létesített szövetkezet pénztára, azaz a résztvett tagok javára volna fordítható.

A liszt, burgonya, tüzelőanyag olcsó beszerzése céljából azonban a »fogyasztási szövetkezet« kifejezést nagy bölcsen elhallgatják, amint hogy a tőlük nem várt bölcsesség is ily szövetkezet alapításának kerülése. De hiszen nekünk sem szándékunk fogyasztási szövetkezetnek alapítását ajánlanunk, mert ipartársulatunk elnökségében ily szövetkezet alapítására és jó vezetésére alkalmas egyéneket egyáltalában nem látunk. Ők távolról sincsenek oly szellemmel és kellékekkel felruházva, amelyek fogyasztási szövetkezet rendes és célszerű megalapítására és vezetésére okvetlen szükségesek. Annál csodálatosabb, hogy az élelmicikkek olcsó beszerzése szándékával foglalkoznak.

E szándékuknál azonban annak lehetősége kétségkívül ki van zárva, hogy e spekuláció anyagi hasznában a fogyasztó korcsmárosokat részesíteni akarnák. Ez

tiszta dolog és tisztán következik ebből az is, hogy csupán élelmes nyereszkedőkel állunk szemközt, akik — ha egyébhez nem is — de ahhoz elég okosak, hogy e geschefteléssel búsás haszonra lessenek. Mert a fennálló drágaság igen alkalmas idő ilyenmű spekulációra, de más kérdés természetesen az, hogy ezen élelmes spekulációra alkalmas médiumok találhatnák-e. Az élelmicikkekben beállott drágaság szülte zavarosban való halászsíst már eddig is sokan megkísérlették, mely kísérletek sok esetben meg is hozták a kívánt kedvező nyereségi eredményeket. Az ily módon való nyereszkedés mindenkor elítélendő eljárás, de sokkal elítélendőbb, ha valamely egyesület vagy társulat részéről, a tagok rovására nyilvánul meg ilyen üzleti spekuláció.

Ipartársulatunk tagjai minden tekintetben támogatást várnának ipartársulatunk részéről, ahonnan — sajnos — ily támogatást egyelőre még csak remélniök sem szabad. Ha pedig a mindnyájunk által jól ismert gyöngye vezető ségünk érdekeink védelmezésére képtelen, legalább azt ne tegye, hogy mellékeresetre áhítózó ipartársulatunk vezetőségéhez furakodott kapzsi idegenek befolyásától vezetettve, a tagokat újabb bajokba sodortassák.

Kartársaink pedig remélhetőleg elég körültekintők lesznek és a zavarosban halászóknak tel nem ülnek.

TÁRCA.

Omer effendi feje.

Ó-Gradiska jelentéktelen, kicsi horvát helység. A falú szerteszórtaan fekszik a Száva mentén, közepre fogván a várat. Csupa göréforma, falábú házikó. Igen szegényes. A vár maga sem különb nála. Van benne tizenöt-tizenhat ház, nagyrészt kincstári épület, vagy másfél száz főnyi katona helyőrségnek, meg százöttszáz embernek, korcsmárosok és néhány sóhivatalnok. A várfalokról leásítózik még egy-két igen mulatságos régi ágyúszerszám, mint a berlini kongresszus előtt való időkből, mikor péntek nap a videntulón, a bosnyák Berbir erődön ott lengett a padisah piros, aranycsillagos lobogója. És este a szellő áthozta a török takarodó és siránkozó szavát.

Ma mindez nincsen. Még rabok sem lakják a kazamatát. A helyüket jámbor kofák és foltozó vargák foglalták el valami csekély bérfizetés mellett.

Unalmas itten az élet nagyon. Sehhol semmi figyelemre méltó, semmi kellemes. Csupán a várkapu előtt az a vén hársfa, mely virágzaskor édes, szerelmes szagával elárasztja az egész környéket. A házak között ott áll a Gajbia, a jövőbe látó szent török sirja. Alacsony kupolás alkotmány, a tetején réz félhold, körülkerítve, cifra vertvas kerítéssel. Néhanapján jönnek fáradt öreg mozlimek és órák hosszat elimádkoznak a rács tövében mozdulatlanul, mint a faragott képek. Megesik, hogy pajkos, apró fiúk a várbeli iskolából jövet, kövel dobálják meg őket. Némelyik hetyke sokác katona meg odateszi cigarettája égő végét az összekuporodott vénnek fődetlen bőréhez, hogy vajjon megmozdulnak-e a fájdalomra?

De a mohamedánok moccanás nélkül tűrik a bántalmat. Semmibe sem veszik a csúfolkodást.

Keletnek fordult ábrázattal folytatják az az imádságot és lelkük keresi a nagy Gajbia baba lelkét. A nagy Gajbiaé, aki igaz, Allah törvényét betöltő alázatos aszkéta volt és

akinek a tiszteletére még ma is mindennap olaj mécses gyújtatnak a kegyeletes utódok, habár hitetlen keze által. Mert a lámpagyújtó, meg a kulcsos kettős tiszte valami penziós, vén örmesteré.

Piros orrú, morva ember ez és szeret beszélni. Aki szóba áll vele, annak szívesen megmutatja a dísztelen kriptá belsejét az alacsony, feketén bevont szarkofággal és falán a töméntelen sok póklábú talikkal és szögletes kufiírással beírott pergamentum-lapokkal, ami mind az izlám dicsőségét hirdeti. Egyben meg elmondja, hogy ki és mi volt Gajbia.

Szent és látok, aki előtt nyitva állott a jövő. Huszonöt ízben látta a próféta koporsóját. Végül: megjósolta, hogy sirja helyén lesz az ozmán birodalom határa nyugat felé.

Ez okból nehéz betegen elcipeltek a Balkánon át Magyarországra, ahol már rosszul állott a török ügye. Hadd legyen ott a határ. A jámbor szenten megisméltódtótt valósággal a Romuáld barát esete, csakhogy megfordítva. A gyaur szentet azért akarták

Mellőzzük a sörkartellt.

(S) Minden vendéglős tapasztalatból tudja, hogy szabad mozgásában a sörkartell élelbelépte óta korlátozva van. E korlátozás ellen semmit sem tehattünk, mert a sörgyárak egymást támogatva, gyakori panaszunkat meg sem halgatták. Látván mindezt, panaszainkat magunkba fojtottuk s várva a megváltást, a jobb jövőbe vetettük minden bizodalunkat.

A sörgyárak pedig kizsákmányolásunkban néha a nagylelkűt is játszották, mint akkor is például, amikor a hordók árát elengedték. Mindenki észrevehette azonban, hogy amit a hordók árán elengedtek, azt a sörárak újabb felemelésével bőségesen pótolatták velünk és e manipulációjukat tovább is folytatják, ha kartellelles mozgalmunkkal újjukban meg nem állítjuk. Csakis ennek a mozgalmunknak köszönhetjük, hogy az újból erőre kapott basázkodásuk csökkent és rossz kiszolgálással felhagytak. Mozaalmunk óta megszűntek a sörszállítók ellen felhangzott gyakori panaszok, de ismét csak rövid időre, mert a túlélelmes sörösök nem bíznak mozgalmunk életrevalóságában és csak olyan szalmatűznek tekintik, amelynek gyorsan lobbanó lángja rövid időre elalszik.

Ezt gondolva, kartársaink részéről újból van sok panaszolni való. Az egyik savanyú palack-sört kap, míg a másik oly rossz hordósört kénytelen kímélni, amelynél a legkomiszabb »hanzi« is jobb. Ily bajok pedig gyakoriak, anélkül, hogy panaszunkkal élhetnénk. Napirenden állanak a sörgyárosok és szállítók efféle hanyag kiszolgálása, melyek kartársaink tüzetét teszik tönkre.

A bátorság, melyet a sörösök újból merítettek, pedig onnan ered, hogy mozgalmunknak, hosszas húzódása miatt, jövőt nem jósolnak. Mi azonban tudjuk, hogy e jóslatuk mennyire téves, mert mi nemcsak megjósolhatjuk kartellelles mozgalmunknak biztos jövőjét, hanem a legrövidebb idő alatt be is bizonyítjuk, hogy a régen lappangó munkálatunknak fényes eredménye is lesz.

Hogy pedig ezt minél előbb bizonyíthassuk és a rossz sörök miatti panaszokra kartársainknak okuk ne legyen és emellett a jó söröket olcsó árakon minél előbb is kaphassák, pillanatig se késleltesse többé senki a mozgalomban való részvételi jelentkezését, hogy a most hatalmon levők és rajtunk élőködők minél előbb megérezzék az eddig reánk mért csapásaik visszavágását. Siessünk tisztelt kartársak, mert még sok a teendőnk. A velünk megállapodásra jutott sörgyárnak

agyonverni a szerzetes társai, hogy a csontjai náluk maradjanak. A muzulmán remetét félhalva hurcolták országokon keresztül, nehogy máshol legyen a sírja, mint abban a tartományában a nagy úrnak, amelyet épp elveszteni készült. Hadd legyen ott a nyugoti hátár.

Hanem baba Gajbia nem állta az útát. Meghalt, alig hogy átkeltek vele a Száván. Oda kellett temetni a vár elé.

Nyár idő járta, a ragadós betegség és vesztett csaták híre jött naponta. Még jó, vélték, ha így is teljesül a jós-ige és oda temették.

Eddig a történet, amelynek nincs igen sok valószínűsége.

Úgy lehet, mende-monda az egész. A borvirágos orrú cicerone a századot sem tudja bizonyosan megmondani, mikor történt. Talán a tizenhetedik század vége volt az ideje ennek az esetnek, amelyről nincs írott tanúság. Nem is kereste soha senki, mi igaz

tudvalevőleg jó előre kell tudnia, milyen nagy sörszükségletnek kell eleget tennie, valamint tudvalevő az is, hogy a sörkészítéshez hosszabb idő kívántatik.

Nehogy a leendő szállításnál akadályok merüljenek fel, mindent úgy akarunk rendbehozni, hogy a kartellen kívüli állapot minden szükségletet teljesen kielégítve, az mindnyájunknak meglegedésére és örömeire szolgáljon.

Egyetlen vendéglős és kocsmáros neve se hiányozzék a jelentkezéseket tartalmazó aláírási íven, mert nemcsak az általánosság, hanem a saját érdeke ellen is követ el megbocsáthatlan bűnt, az, aki e mozgalom keresztülvitelén minden erejéből nem törekszik. Ilyen vendéglős pedig aligha fog akadni, mert valamennyien várva várják a szabadulás óráját.

A vadhús a közéletmezésben.

A főváros hatósága jobb ügyre méltó buzgalommal igyekszik a lakosságot a lóhús-fogyasztásra rákapni, hogy valamelyes húshoz mégis juthasson a laposabb erszényű fővárosi halandó is. Hitelre méltó szaktanulmányokban olvassuk, hogy a nyugati nagyvárosok népe, nem ugyan a hatóság buzgalomból, hanem magánélelmesség folytán ráment arra is, hogy kutya- meg macskahúst egyék. Szinte várjuk már valamelyik emberbarát indítványát, hogy építsünk egy pár százezer koronával kutya-macska vágóhidat. Ha a Magyarországon lakó népnek mai guszatusát tekintjük, ez is látszhatik olyanféle hasznos befektetésnek, mint a lóvágóhid. Alaposan kételkedünk benne, hogy a Magyarországon született ember, ha csak nem cigány, ráfanyalódjék a lóhútra és ha már hútra szórja a pénzt, lóhúst vegyen. Minden más nép lelkéhez hozzáférhet, hogy a lovat táplálékul tekintse, a magyaréhoz, azt hisszük, még soká nem. Legfőlebb a nemrégiben idetelepedett idegen munkások lesznek a lóvágóhid fogyasztói, meg talán lelkiismeretlen gazdasszonyok, kifőzők és kocsmárosok, akik marhahúsnak adják majd föl. A peccsenye nem bóg, nem nyerít. A lóhús fogyasztásának erőltetésétől élelmészeti viszonyaink javulását egyhamar nem igen várhatjuk.

A következő őszön és télen, a szűk esztendő legszűkebb időszakában, még semmi esetre sem. Gondolkodni kell tehát gyorsabb kiegészítő eszközökről és talán humánusabbakról is. A sors kedvezése folytán módunkban

belőle, mi mesebeszéd, egyetlen egy embert kivéve, a graniásár Grgánovics generálist, aki egykor a vár parancsnoka volt.

Bár ez is bölcsesbben tette volna, ha nem feszegeti ezt a históriát. Hanem ő kutatta, kereste, ki is írta bolond észszel a kutatásai eredményét valamely zágrábi ujságba.

Vitába került egy csomó apróbb fajta horvát tudományos emberrel. A vége: csúnya kudarc a vitának. Meg majd nemzetközi sérelem — török részről. Legvégül azután nyugalomba küldték a tábornokot a legkeményebb férfi erejében. Mert katona embernél nem nézik szívesen, ha beléje kontárkodik az ujságíró mesterségbe és egyebet firkál a lapokba lyrai versnél.

Ez a Grgánovics úr esete annyiból is jelentőséges, mert ő volt a vár utolsó generális parancsnoka. Utána már csak törzstisztek jöttek sorba. Egy alezredes, egy őrnagy, újra egy alezredes és így tovább.

is van. A rossz gabonatermés, a takarmány-szükség közepette szépen megszaporodott vadállományunk van. Az ország minden részéről az az információnk, hogy ez éven különösen bővében vagyunk mindenféle hasznos vadnak. Rengeteg sok a nyúl, a fűrj, fogoly, őz, szarvas, dāmivad, vízimadár. A magyar vadászoknak a megindult vadászati idő kitűnő mulatságot és bőséges zsákmányt ígér. Igazán éheltetlenség volna, ha ezt az állapotot föl nem használnók városaink, de főleg a főváros élelmészeti viszonyainak javítására.

A mint ma állanak a dolgok, bár a művelt Európának legnagyobb és legdúsabb vadászterületét övezik a Kárpátok a vadhús a városi fogyasztásban jelentékenyebb szerepet nem játszik. Drága és kevés az a vadhús, ami nálunk a városokban, főleg a zárt városokban fogyasztásra kerül.

A vadászati idő alatt úgyszólván mindennaposok az olyan nagy vadászatok, ahol ezer számra esik a kisebb vad. Szerze az országban mindennap igen sok őzet, dāmivadat, szarvas, vaddisznót lönek. Ha ez a sok hús olcsón kerülhetne föl a városi piacokra, juthatna belőle a szegénynek, gazdagnak. Tudjuk, hogy nincs így. A vadhús csak a közepesnél jobb módúak asztalán lehet a rendes éték sorban; az átlagos jómód csak nagyobb alkalmakkor engedheti meg magának a vadvásárlást. A szegényebb ember egyáltalán nem.

Az első baj az, hogy egyáltalán kevés vad jön föl például a főváros piacára. A nagyobb vadászatok bőséges zsákmánya kimegy az országból a bécsi piacra. Ha azt kérld az ember a vadászoktól, miért küldik a vadat Bécsbe, azt mondják: Budapesten nagyon bizonytalan a vad eladása. A bizományosok sokszor és igen nagy mértékben kifogásolják az árut s az átvettért is igen olcsó árat adnak. Akárhányszor egy-egy szállítványnak a felével, mint hasznavehetetlennel számolnak be. Bécsben ilyen baj nincs. Biztosan és jól értékesül ott a vad. A vadászat sok pénzbe kerül, tehát a vadászok igyekeznek zsákmányukat jól értékesíteni. E panaszok a vásárcsarnoki intézmény fölállítását után sem szüntek meg.

A másik baj a fővárosban a fogyasztási adók nagysága. Főlösléges lenne ez adóknak a vad értékével arányban nem álló tételeit fölsorolni. A fogyasztásban legnépszerűbb vadakra a legsúlyosabban nehezedik. A vadászok már régen sürgetik ennek az adónak leszállítását, mert mesterségesen megakadályozza a vadfogyasztás növekedését

Grgánovics generálisnak nem tudom hányadik utóda volt Litavszky alezredes. Csak azt tudni, hogy Olmützből jött a maga sok gyerekeivel. Ő maga lengyel ember volt; nagy borissza, káromkodó polyák. A felesége olvasós olasz asszony valamelyik hajdani lombard garnizonból. A gyerekek azonban mind németek voltak. Rossz, sivaikodó gyermekhad, csupa fiú. Csak a legnagyobbik volt leány. Már anyányi hajadon. Barna olasz típus. Az arcéle szabályos, amilyen a mai japán stílusú orrok között kezd ritkaságszámba menni. Komoly, egy kissé hideg forma szép leány lett, ha a szeme nem olyan mosolygós és a beszédjében, a mozgásában nincs a régi katona-lányok rendes hetykesége.

Egy csöppnyi csak. Hanem abban az időben a prüde hetvenes esztendőkbek feltűnt. Agyon ünta volna magát ebben a kis városban, ha valami igényekkel nevelték volna.

De ő már hozzá volt szokva a helyőrségi városok egyhangú életéhez.

tehat ezzel a vadértékesítést, meg a vadászati gazdaság fejlődését is.

Ez éven mindenesetre indokolva lenne egy rövid kis törvénynovellával harmadára le szállítani a vadhús fogyasztási adóját. Ha nem volt elég fontos ok a vadászatnak, ennek az immár fontossá vált magyar gazdasági ágának érdeke, legyen elég a városi nép minden módon kielégítést igénylő ételmezési szükséglete. Pénzügyi okok alig gátolhatják a javasolt intézkedést, mert hiszen a rengeteg drága húsárak mellett a rendesnél háromannyival több vad jönne a fővárosba. Mert ez éven van miből ezt a mennyiséget fől szállítani s mert a főnálló viszonyok különösen keresetté teszik a vadhúst.

A főváros hatóságának tehát orvosolni kell a piacon uralkodó vadértékesítési mizériákat, az államnak le szállítani a fogyasztási adókat. Ideje is már, hogy megszűnjék fogyasztási rendszerünknek ez a legkiáltóbb visszassága. Eddig azzal tartották fenn, hogy vadat csak a jómódú ember eszik, a vad fényűzési cikk, tehát fizessen, aki vadpecsenyét akar enni.

Ez az okoskodás olyan országban, ahol a vadászatot nagyban üzik, sok helyütt valószínűs gazdasági ágként kezelik, soha sem volt egészen a helyén. Most pláne nincs, a mikor arról van szó, hogy a vadhúst a szegényebb népre nézve is hozzáférhetővé tegyük.

Nem látjuk be az okát, hogy a város miért ne állíthatna föl akár házilag, akár a magánvállalkozás irányításával vadmészárszéküket, ahol az olcsón beszerezhető vadhúsokat, a vaddisznó, szarvas, őz, dämvd olcsóbb részeit, a nyulat, a vízi szárnyasokat kiméresse. Az összes vásárcsarnokokban és nyílt piacokon elférne ilyen mészárszék. És ha a vadászok jobban megbízhatnak portékájuk sorsában a fővárosi piacon, fog ide vad jönni elég. Lesz mit mérni a bő vadtermés közepette s lesz vevő is.

Régi óhaja már a vadászat ügyével foglalkozóknak, hogy a vadhús fogyasztás népszerűsítsék. Ne legyen az csak a vadászokra és a dusabbakra szorítva. A vad eladási értéke nem is akadályozná a fogyasztás népszerűsödését. Csak speciális piaci bajok és adózási intézkedések akadályozzák. Ezek elhárítása igazán tőlünk függ s a húsfogyasztás rendkívüli drágasága folytán e szűk esztendő ételmezési bajainak humanus méréséklése szempontjából, sürgős kötelességünk is.

Udvaroltatott magának a fiatalabb tisztékel. Olvasott Lenan verseket, bécsi divatlapot és dolgozott apró, szaporátlan pipere kézimunkán. Legszívesebben a hársfasorban a vár előtt. Mikor reggel a tiszték künn jártak gyakorlatozni, ő már ott ült a Gajbia kriptája mellett a padon és öltögetett a kézi munkáján. Néha leeresztette a kezét és elnézett a sík, nyugodt folyón végig; egy-egy halászcsonak úszott csak ott lassan, koronkint.

Embert nem lehetett látni a parcon. Csak imádkozó mohamedánok, amint lecsukott pillákkal guggolnak a sírnál.

Egyszer észrevett a vénék között egy fiatalit is, akinek nem volt turbán a fején. Fezt hordott rövidre vágott haján és merően nézett a levegőbe; úgy tetszett, mintha csak őt nézné.

A leány még egyszer visszapillantott a legényre és a szemük találkozott. Ekkor eszébe jutott a leánynak, hogy látta már ezt az embert valahol, hogy hol, azt nem tudja.

BORGAZDASÁGUNK.

Szőlőszeti értekezlet és borvásár. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete f. hó 11-én tartotta Szegeden nagy értekezletét és nyitotta meg az országos borvásárt. A szőlőszeti értekezleten Bernáth Béla országgyűlési képviselő, a M. Sz. O. E. alelnöke elnököl.

Bernáth Béla elnöki megnyitójában szól a szőlőművelés nehézségeiről, melyeket a magyar szőlősgazdák sikeresen leküzdtek. Boraink kitünőek, híresek, de nem birjuk értékesíteni. Ha az új kereskedelmi szerződés az értékesítést nehezíteni fogja, akkor a helyzet válságos lesz. A boritaladó eltörlésével, a bor olcsóbb előállításával, a borfogyasztás kiterjesztésével érhető el áremelkedés, vagyis szilárdabb jövedelem. A szőlőszet szociális kérdés. Nem tud egy közgazdasági ág sem annyi munkát adni, mint a szőlőszet. Felhívni, irányítani kell szőlősgazdánk figyelmét, hogy a közös céltér küzdjünk, ezt kívánja az állam, a haza érdeke.

Drucker Jenő dr., a M. Sz. O. E.-nek igazgatója szőlősgazdánk napi kérdéseiről értekezett. Ma, úgymond, midőn először Szegeden gyűléseznek, visszaemlékeznek arra, hogy 1899. szeptember hónapjában a szőlőszeti kongresszus először itt hangoztatta az egyesülés szükségességét. Itt van az egyesülés bölcsője. Pozsonyban alakult meg 1902-ben, amelyre a szőlőművelés érdekeinek szüksége van. Három kérdéssel foglalkozik: az olasz borvámval, a boritaladó le szállításával és a pinceszövetkezetek megalakításával. Az olasz borvámkérdés ismeretes. Az első kérdésben indítványozza, hogy az értekezlet táviratban tiltakozzék a kormány nál az olasz borvám kedvezménye ellen. A boritaladó le szállításáról szót azután. Oly nagy boritaladó, mint itt Magyarországon, nincs sehol; a házfogyasztást sem adóztatják meg más országban sehol. Egyáltalában le kell szállítani a nagy boritaladót, mely már egyenlő a bor árával. Ellenben nagy bajok származnak abból, hogy a pálinka gyöngén van megadóztatva; Angliában négy-szer olyan nagy a pálinkaadó. Beszél a bor-értékesítésről és pinceszövetkezetekről. A bor nálunk szabad egyezkedés tárgya; tőzsdé nem szabályozza, mint a gabonát. Ha összekötetései vannak a termelőnek, jól jár a borával, de ennek hiányában el kell azt vesztenie. Az állami kölesönből telepített szőlők esedékessége november elején van, tehát októberben már kénytelen eladni a szőlőtermést. Szövetkezetre van szükség, országos középponti és vidéki pinceszövet-

kezetekre. A szőlőbirtokosoknak támogatniuk kell a megindított mozgalmat. Drucker végül fölolvassa a következő határozati javaslatot:

Mondja ki az értekezlet, hogy: 1. Azok a hírek, melyek az olasz kereskedelmi szerződés tárgyalások ügyében a lapok révén legújabb napvilágot láttak, az itt összegyűlt szőlőbirtokosságot a legnagyobb aggodalommal töltik el, miért is szükségesnek tartja a kormányelnök figyelmét újlag sürgősen felhívni, hogy csakis oly szerződés megkötésébe egyezzzék bele, mely a borra nézve az új autonóm vámtarifajavaslatnak változatlanul szerez érvényt. 2. A borfogyasztás emelkedése és ezzel egyidejűleg a szőlőművelésnek jövedelmezősége szempontjából elengedhetetlenül szükségesnek tartja, hogy a jelenleg érvényben levő boritaladó legalább felenyire le szállíttassék és az egész országban egyenlővé tétessék, a házi borfogyasztás pedig teljesen adómentesítették. 3. A bor-értékesítő viszonyok javítása céljából pinceszövetkezetek létesítését szükségesnek tartja s azért azt a mozgalmat, mely a fővárosban egy országos középponti, azonkívül pedig vidéki szövetkezetek alakítása ügyében megindult, helyesli és támogatja.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták, mire Zauner Rikárd szőlőszeti igazgató a bor mint élvezeti és kereskedelmi cikk és a borfogyasztást gátló okok címmel figyelemmel hallgatott felolvasást tartott. A szőlőtelepítés és talajjavítás címmel Ballay Jenő, a M. Sz. O. E. titkára tartott szabad előadást.

Délben lakoma volt a Kass-ban. Délután megnyitották az országos borvásárt az új szegedi Vigadóban.

Magyar bortermelők központi szövetkezte.

Bortermelőink már huzamosabb idő óta fáradoztak azon terv megvalósításán, hogy központi szövetkezetet s mintapincét létesítsenek. Az erre vonatkozó felhívást bocsátották ki. E szerint a szövetkezet célja; a) hazai borok és borpárlatok okszerű termelésének, kezelésének és értékesítésének elősegítése, b) Hitelnyújtás és hitelközvetítés a tagok boraira, c) A boreladás közvetítése a termelők és a borkereskedők között, d) A magyar bor kivitelének előmozdítása, e) Szakértő pincemesterek és pincemunkások kiképzése, f) Vidéki pinceszövetkezetek szervezésének és azok működésének gyámolítása. A szövetkezetnek akár alapítói, akár rendes tagja lehet: a) az államkincstár, b) minden önálló magyarországi bortermelő (kiskorúak gyámjuk, gondnokság alatt állók gondnokuk által képviselve), c) vidéki pinceszövetkezetek, d) gazdasági szőlőszeti, borászati egyesületek, törvényhatóságok, községek és hegyközségek. A szövetkezet igazgatósága kivételesen megengedheti, hogy a szövetkezet iránt érdeklődő más egyének, testületek vagy jogi személyek is tagjai lehessenek a szövetkezetnek. A belépni szándékozók szept. 30-áig jelentkezhetnek az alapító bizottságnál, Budapest, Gorove-utca 2.

A badacsonyi vidéki bortermelők szövetsége

választmányi gyűlésében egyhangulag elfogadta az igazgatóságnak azt az indítványát, hogy november folyamán borvásárt rendezzenek. A gyűlés szűkebbkörű bizottságot küldött ki a részletek megállapítása céljából. Putheán Géza báró indítványát, hogy az olasz bornak újabb beözönlése ellen állást foglaljanak, a szövetség egyhangulag elfogadta és elhatározta, hogy hazánk összes gazdasági, szőlőszeti és borászati egyesületeit, valamint az összes hazai borkereskedőket a hírlapok útján megkeresi, hogy e mozgalomhoz csatlakozzanak.

De mégis, mintha emlékeznék már rá. Mikor egy ízben Berlinben járt az anyjával arany-szalát venni a hímezéséhez. Esős idő volt és ő megcsúszott egy nagy terméskövön. Ha az anyja el nem kapja a karját, talán elbukott volna. Ez az ember pedig ott állt egy bódéforma bolt előtt, háttal a deszkafalhoz támaszkodva, a két karját a mellén összefonva és nézett rájuk merően, kihívóan. Ugyanez a nagy szálás, kicsi fejű ember, azokkal az indigókék átható szemekkel, mely fölött egybe futott a sűrű sötét szemöldök. Úgy tudott nézni, mint egy kigyóbüvölő.

Az anyja akkor megrántotta a karját és kérte, hogy ne nézzen vissza arra a fickóra, mert rossz szeme van neki: gietattore.

De ő csak nevette ezt az olasz babonát. És ime, mégis igaz, ebben a szemtelenül merő nézésben van valami kellemetlen.

Az úri kisasszony nem is habozott sokáig. Felkapta az apróságait és hazament.

(Vége köv.)

A felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam. A székesfővárosban szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra az 1904/5. tanévre hallgatók felvétele céljából pályázatot hirdetnek.

A tanfolyam tartama egy év, mely folyó évi november hóban veszi kezdetét, ezt megelőzőleg is köteles azonban a felvett hallgató ott jelentkezni, ahová megelőző gyakorlati foglalkozás végett esetleg előbb behivatik.

A tanfolyamra olyan pályázók vétetnek fel, akik:

1. a magyaróvári gazdasági akadémiát vagy valamelyik gazdasági tanintézetet jó sikerrel elvégezték;

2. ép és erős testalkattal bírnak, egészségesek és ezt hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják.

Kivételesen és különösen indokolt esetekben szegényebb sorsú és kitűnő vagy jeles bizonyítványokkal rendelkező folyamodók egész vagy fél állami ösztöndíjban részesülnek. Az egész ösztöndíjas helyek száma azonban igen korlátolt lévén, azokra csak csekély számú pályázó fog felvétetni.

Égész ösztöndíj havonként 107 korona, fél ösztöndíj pedig havonta 50 korona.

A pályázati kérvények a földművelésügyi miniszterhez címzendők s legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-éig annak a gazdasági tanintézetnek (gazdasági akadémiának) igazgatóságánál nyújtandók be, amelytől folyamodó végbizonyítványát nyerte.

Ugyanott egyéb felvételi feltételekre nézve bővebb tájékozás szerezhető.

Borkivétel Egyiptomba. Egyiptom borkivételében Európa majdnem minden jelentősebb termelő országa résztvesz, hazánk is. Bevitelre leginkább palackozott bor kerül, még pedig a legolcsóbbtól a legdrágáig, ugyszintén pezsgőbor is. Konzulátusunk szerint célszerű lenne, ha hazai bortermelőink és borkereskedőink Alexandriában mintaraktárt rendeznének be, mely az ott is jó hírnévnek örvendő magyar borokat könnyebben hozzáférhetőbbé tenné és azokat szélesebb körben ismertetné. Ellentétben a sör bevitelével, mely a belföldi verseny folytán mindinkább apad, a bor bevitelére mindinkább emelkedik és miután az utóbbinak nincs mit tartania a belföldi termeléstől, Alexandria és általában Egyiptom a bor bevitelére kedvező piac.

Filloxera. Vas vármegye Németgencs, Hosszúpereszteg és Kisbér községek szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítván, nevezett községek határa a földművelésügyi miniszter rendeletével zár alá helyeztetett.

A főváros bora. A főváros az idén nem szüretel. A városi szőlőre felügyelő bizottság tegnapi ülésén azt határozta, hogy a szőlőtökén adja el nyilvános árverésen. Ha azonban a nyilvános árverésen nem kapnak megfelelő árat, akkor maga a város fog szüretelni. Körülbelül 2200 hektoliter bora is van a fővárosnak s a bizottság azt is nyilvános árverésen akarja eladni. A közönség azért nem juthat olcsóbb borhoz, csak a vendéglősök. A bort ugyanis 60—100 hektoliteres hordókban adják el. Szomorú befejezése ez a szép reményekkel megkezdett városi pincegazdaságnak.

Orosz szőlészek Magyarországon. A múlt héten egy nagy besszarábiai szőlőgazdaság két intézője Villányon járt, ahol Teleky Zsigmond szőlőtelepeit tekintették meg tanulmányozás céljából. Villányból Pécsre utaztak tanulmányaik folytatása végett. A két orosz szakember nagy elismeréssel nyilatkozott Magyarországi szőlészetről.

PINCÉREK ROVATA.

Az élet.

Kétféle élet van: magánélet és közélet. A szabadság, a szabad akarat nyilvánítása mind a két életnek az alapfeltétele, amelyből él és lélegzik. Ha valakit megfosztanak szabadságától, azt mondják: elzáratik az élettől; ha egy kalitkába zárt madarat szabadon bocsájtanak, azt mondják: vissza adják az életnek; tehát az élet a szabadság! Mi tehát az élet? Cél? Nem. Az életnek sohasem volt célja, az életnek csak értelme van. Ha célja volna, végének is kellene lenni, vége pedig nincs; mert habár te meghaltál, miután mulandó szerve vagy az életnek, épp úgy mint a virág, amely elhervad, de az élet — habár elhervadt a virág — tovább él és lélegzik, hogy a hervadtak helyett újakat fakasszon! Világos tehát: ha az embernek nem adják meg azt a szabadságot, hogy eszméit, érzelmeit, szóval mindazon tulajdonságait, melyek az egész nagy mindenségre, a közéletre haszonnal járnak, önállóan, szabadon nyilvánítsa, az ember életének értelme nincs!

A magánéletéről nem beszélek, mert szerintem abban a nemzetben, hol egészséges a közélet, lehet egészséges magánélet csak. De álljunk itt meg egy pillanatra és nézzünk végig a pincérek közéletén. A pincér sokkal hasznosabb szerve a magyar közéletnek, mint a »gentri«. Mert a gentri életének az értelme az: hogy ne ő adjon életet, munkát és erőt a nemzetnek, hanem a nemzet tartsa ki őt. Ellenben a pincér nemcsak munkát, erőt ad a nemzetnek, hanem odaadja az egész életét! A szociáldemokrata párt legújabb statisztikája szerint a lakosság tudóveszes betegek között a pincérek érték el számban a legmagasabb rekordot Magyarországon. Ez tehát hazánknak az a területe, amelyért lelkesedjem? Én nem hagyom bekötni szemeim nemzeti színű lobogóval!

Nem mondom mindég, de pillanatokban mikor jobb énünk a monoton elnyomott hétköznapiság fölé emeli lelkünket, fellázad bennünk az arculsapott emberi méltóság tudata és kell, hogy magunkba szállva azt kérdezzük: mi értelme van a mi életünknek?! Mondják meg azok a főnökeink, kik a mi életünket olyan potom áron megvásárolva, elpocsékolják, nem ragadja el őket, nem emelte lelküket a hétköznapiság fölé egy ilyen pillanat soha?!

Mondják csak meg egyszer azok a pincérek, kik hiuságuk miatt, önérdelkeik miatt a mi közéletünk mezején ócsmány módon megcsaltak bennünket, elsikkasztották egymásra rakott filléreinket és ezzel belemártották közéletünk reputációját a piszokba és elállták ezzel közéletünk egészséges fejlődését: nem szálltak magukba soha, hogy megkérdezzék önmaguktól: mi értelme van az ilyen közéletnek?!

Butassággal megvert emberek azok, kik azt hiszik, hogy a magánélet és közélet, hogy a magánérdék és közérdek mindegy. A közérdek fejlődését semmiféle magánérdék meg nem akaszthatja. Mintha a tenger hullámverését egy kavics meggátolhatná!

Igen! Mindazok, akik ezt meg nem értik, hétköznapie emberek és nem méltók arra, hogy a mi közéletünket vezessék, mert az ő életüknek csupán akkor van értelme, ha a magánéletben maradnak! Hogyan van tehát értelme a mi közéletünknek és kikre bizzuk annak vezetését?

Dacára annak, hogy hasznosabb szerve vagy a magyar közéletnek, mint a gentri, szavazati jogod még sincs sem a képviselőházban, sem a városi tanácsnál. Egyesületed nincs, amely közérdekedet előmozdítaná,

mert vagy hálát, vagy megalázást, vagy protekciót, vagy tiszteletdíjat követelnek a vezetők. Vagy szankcionáld nézeteiket, vagy ha más elveid vannak, egyszerűen kidobnak az egyesületből. Ez tehát már a szabad akarat érvényesülésének megakadályozása az önérdék részére.

Ha önálló ítélőképességed van, önkénytelen magadba szállsz és azt kérdezed: mi értelme van így az én érdekemnek? Gyűléseken beszélni nem hagynak, okoskodásaidat, érveidet, bizonyítékaidat, közérdeked iránti féltékenységedet bambán kinevetik és meg nem hallgatják.

Ilyenkor tünik ki aztán a mi szervezkedésünknek a haszontalansága a maga teljes valóságában. Ilyenkor érzi szükségét az ember annak, hogy szavazati jogát a szociáldemokrácia politikájában keresse. Ilyenkor látja az ember azt, hogy a munkások jogait csupán politikai úton lehet kivívni. Ilyenkor kapja meg a pincér a politikai érettséget, ilyenkor érzi azt, hogy a szociáldemokráciában érvényesülhet csupán az ő közléte és ilyenkor ébred arra a tudatra, hogy az életet érvényesíteni kell! Munkaerejét nem szabad elpocsékolni, ha családapa, annál inkább nem!

Elérkeztünk tehát oda, hogy a pincérek közéletének javítását, hogy a pincér-kérdés megoldását senki jobban nem képviselheti: mint a szociáldemokrácia, a dolgozó nép közérdekét felöllel politikája.

Ott sem hálát, sem tiszteletdíjat követelni tőled nem fognak. Bár 30000 ember dolgozik mint pincér hazánk területén, de ti legyetek csak százan szociáldemokraták, mégis 30000 ember közérdekét fogjátok képviselni.

Ha erőd van dolgozni, legyen önérted gondolkodni. Ha fizikailag ki tudnak használni, tőrjék meg politikai nézetedet is. Egy német tudós szerint: wer — Wahrheit sucht, darf nie die Stimmen zählen.

Arany igazság! Mert ne erőszakold sohasé embertársadat, hogy a te meggyőződésedet igazságnak elismerje; csupán akkor van igazad, ha lelkednek minden fázisa igazságod érzetétől önmagától felemelkedik.

Mennyi szemtelen hazugság, mennyi képzetelés rejlik sokszor az ilyen szavakban: »Én meg vagyok róla győződve« stb... Mit ér az orvosnak minden tudománya az olyan beteggel szemben, ki nem érzi betegségét? Az ilyen beteg az orvos tudományát haszontalanságnak tekinti. Mert a te életednek értelme van és nem célja. Tehát aki nem érzi, hogy életének értelmét, jogait és igazságát lábbal tiporják — azon éppenséggel nem lehet segíteni!

Boór Jenő

HIREK.

Hymen. Halabás József szaktársunk f. hó 15-én tartotta esküvőjét N.-Váradon Főringér Ferenc kocsigyáros kedves leányával, Paula kisasszonnyal. Tartós boldogságot kívánunk a frigyhez.

Az italmérő-üzletek nyitvatartása. Az italmérő-üzleteknek vasárnap és ünnepnapokon zárva tartása dolgában több törvényhatóság intézett fölterjesztést a belügyminiszterhez, illetőleg a képviselőházhoz. A belügyminiszter most értesíti a fővárost, hogy az összes italmérő-üzleteknek vasárnap és ünnepnap való zárva tartását elrendelhetőnek nem tartja. A munkásosztály ugyanis egyedül csak az ünnep- és vasárnapokat fordíthatja pihenésre és szórakozásra s így az italmérő-üzleteknek épp az étkezés ideje alatt való zárva tartását a fogyasztó közönség érdekeivel sem lehetne összeegyeztetni. Minthogy azonban a belügyminiszter, a hozzá intézett jelentésekből arról értesült, hogy nem tartják

azi a rendőri intézkedést, hogy istentiszteletek és körmenetek alkalmával, a templomok közelében levő korcsmákat és pálinkaméréseket zárva kell tartani, — fölhívja a hatóságot, hogy a rendőrség figyelmét hívja föl.

A vendéglősök szegedi kongresszusa. Két-száz vendéglős jelenlétében tartották e hó 13-án a magyar vendéglősök országos IV. évi nagygyűlésüket. A közgyűlésen, amelyet Gundel János vezetett, megjelent a város képviselőjében Lázár György dr. polgármester, akit a nagygyűlés meleg ovációval fogadott. Lázár György dr. polgármester a város közönsége nevében a vendéglősöket a szegedi hazafias érzéssel és a Szegeden hagyományos vendégszeretet melegével üdvözölte. Gundel János a polgármester szavaira reflektálva, Szeged város polgármesterét éltette. Weiner Miksa kereskedelmi tanácsos a szegedi kereskedelmi és iparkamara nevében üdözölte a szövetséget. Glück Frigyes szakosztályi elnök válaszolt Weiner Miksa szavaira.

A pincemesteri tanfolyam berekesztése. A pincemesteri tanfolyamon most értek véget az egy évig tartó előadások a budapesti telepen. A tanfolyamnak 18 hallgatója volt. A tanfolyamon az előadásokat Rácz Sándor igazgató, Kremszky Lajos fővegyszer, Radisics István és Morelli Ferenc tartották. A vizsgálat e hónap 15-én délelőtt volt a földművelésügyi minisztérium kiküldöttjének jelenlétében.

A kültekli fogyasztási adót a főváros megváltotta. Eddig 155.000 koronát fizetett érte a főváros, most 160.000 koronára emelték föl.

Élelmiszer-hamisítók. A közigazgatási bizottság által büntetett élelmiszer-hamisítók leírójegyzékét ezután minden esetben közöljük, hogy az elítéltek neveit olvasóink emlékeiben tarthassák. Legutóbb a következők büntetettek hamis élelmiszerek forgalomba hozataláért: Neumann Lipót szatócsot 20 koronára, Tasch Vincéné zöldségárust 20 koronára, özvegy Wirkmann Sándornét 10 koronára, Weisz és Politzer alsó-némedi tejkereskedőt 400 koronára, Szalai Bálint rákospalotai házalót 30 koronára, Beliczki Jánost 25 koronára, Buttler Ervin báró kelecsényi tejgazdaságát és Goldmann József tejnagykereskedőt hamisított tej forgalomba hozataláért 500 és 300 koronára ítélte az előjáróság. A bizottság Buttler báró gazdaságát 200 koronára ítélte. Goldmant pedig bizonyítékok híján fölmentette. Baruch Jakab szatócsot 10 koronára, Schwartz Samu szatócsot 4 koronára, Horváth Andrásné 5 koronára, özvegy Kopasz Józsefnét 10 koronára, Bálint Jánosné 50 koronára, Kemény Mór szatócsot 10 koronára, Pauker Adolf szatócsot 10 koronára és végül C-bán Róbertet margarinos sütemények forgalomba hozataláért 10 koronára.

A pincériskola segélye. A debreceni pincériskola már 3 év óta folytatja áldásos működését. Az iskola vezetői, Polster Adolf igazgató, Hauer Bertalan és Márkus Jenő igazán mindent elkövetnek, hogy az iskola mintaszertű kulturintézmény legyen. Az idén az iskola vezetősége 700 korona segélyt, helyiséget stb. kért és az iparos tanonciskolai felügyelő-bizottság, melynek javaslatát végzett az ügyet kiadták, javasolja a helyiség, ingyen fűtés és világítás megszavazását, ezenkívül 400 korona pénzsegélyt, de csak az esetben, ha az iskola alapszabályokra fektetett szervezetét megváltoztatja és az iparostanonciskolai törvényhatósági szervezetre bízta a teljes vezetést. Azt hisszük a javaslat ez utóbbi részét nem fogja a tanács elfogadni, de egyebekben a segélyt megszavazza, miután ez nagyon kívánatos is.

Magyarangú vendégeket szolgált ki ismét Hecker György kártársunk, a kelenföldi vasúti vendéglős tulajdonosa. Folyó hó 10-én

este, a bécsi gyorsvonattal érkezett oda Frigyes főherceg és Croje herceg. A hercegi vendégek 8 órakor jóízűen költötték el a kelenföldi vasúti vendéglős nyújtotta kiűnő vacsorát és 9 órakor tovább utaztak Baranya felé, a főherceg birtokára.

Hentesek szövete. Bittner János a hentesipartestület elnöke körlevelet intézett a hentesekhez, a sertésbizományosokhoz és a sertéskereskedőkhöz, hogy olyan szövetezetet alakítsanak, amely nagyban vásárol élőállatokat, azokat feldolgozva elárúsítja a tagok közt és értékesíti, ami értékesíthető. A szövetezetet különösen azért fontos, mert így nagy készletre tehetnek szert s a hús konzerválásával a tavasszal bekövetkező drágaságnak elejét veszik. Ezenkívül azoknak a hentesárúknak az előállítását is megkezdik, amiket most külföldről hozatnak s így a hazai sertésnyésztést is fejlesztenék. A szövetezetet már a jövő héten tartja meg alakuló közgyűlését.

Osztrák szemtelenség. Két osztrák utazó ül egy vidéki városka kávéházában, a másik asztalnál két helybeli iparos. Az egyik feláll, keres valamit s otthagyja asztalán a Budapesti Hirlapot, mire az egyik utazó odamegy a másik asztalhoz s nézegeti az otthagyott lapot. A visszatérő iparos udvariasan odaszól a szimatoló utazónak, hogy a lapra még szüksége van. — Nekem mindegy, én ugyanis csak bécsi lapot olvasok, nem értek én magyarul — válaszol a német. Az iparos erre németül azt felelte: Sajnos, hogy így is megélnék nálunk a bécsiek. — A magyarok úgy sem tudnak Bécs nélkül megélni, vágott vissza amaz. — A magyar kereskedők-höz alázatosan négyréthajtva bekapogató osztrák utazónak jó volna megmutatni, hogy merre vezet az út Bécs felé, hogy osztrák rongyaikat itt ne válthassák csengő magyar aranyra.

Ezer koronát nyert az osztályorsjátékon Szatmáron, Gaál Károly a Pannonia kávéház tekefőre. Kívánjuk, hogy szaktársunkat ebben a szerencsés helyzetben többször is üdvözöljük és a nagy kaszinóra figyelmeztetjük...

Borfogyasztás Bécsben. A bécsi kereskedelmi kamara évi jelentése szerint fogyasztásra behozott Bécsbe 1903-ban: Bor hordókban 502,910 hl. (1902-ben 502,509 hl.), bor palackokban 5616 (5309 hl.), gyümölcs-must és gyümölcscefre 49,313 (44,704) hl.

Olaszország hordóbor-kivitele. Olaszország hordóbor kivitele január-junius hónapokban 525.011 hektoliter volt, 16,588.154 lira értékben, vagyis 961,504 hektoliterrel, illetve 30,276.468 hektoliterrel kevesebb, mint az elmúlt év hasonló időszakában, amikor is 961.504 hektoliterre, illetve 70,276.846 hektoliterre rúgott. Olaszországnak Magyarországra Ausztriába irányuló bor kivitele ugyanezekben a hónapokban 61.267 hektoliter volt, a múlt év hasonló időszakában mutatkozott 364.309 hektoliterrel szemben, tehát 303.042 hektoliternyi, azaz körülbelül 500 százalékos csökkenés jelentkezik.

A budapesti országos gyümölcskiállítás és vásár. A Vigadóban október 2-án megnyíló gyümölcskiállítás rendező bizottsága Emich Gusztáv elnöklésével elhatározta, hogy gyümölcsköstölőt rendez. A gyümölcsköstölőt Rohony Gida rendez. Az eddigi bejelentések után a kiállítás nagyszabásúnak ígérkezik, de sajnálattal tapasztalja a titkárság, hogy sok kiállító a katalógus részére szánt termelési adatokat nem jegyzi föl, miért is kéri a titkárság a bejelentőket, hogy a termelésre, fajtákra, az eladó készlet mennyiségére s a szállítási viszonyokra vonatkozó adatokat a bejelentő ivenként pontosan jegyezzék föl, egyben kéri a kiállítási szándékozókat, hogy bejelentésüket mentül előbb tegyék meg, hogy

az adatokat a katalógus részére kellően lehesse feldolgozni. A kiállításra vonatkozó mindennemű felvilágosítást és programot szívesen ad az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkársága (Budapest, IV., Koronaherceg-utca 16.)

Az altató pincér-utitárs. Zsabka Ferenc magyar államvasúti főellenőr, aki a nyomozó osztály tagja, a minap hivatalos ügyben, az igazgatóság megbízásából Horvátországba utazott. Hogy időt nyerjen, éjszaka, az india-mitrovicai vonalon ment. Egyik állomásról beszállt hozzá az első osztályú szakasz a egy elegáns öltözött ember és szóba elegyedett vele. Beszélgetés közben az utitárs közelebb hajolt a főellenőrhöz, egy kis üveget tartott az orra alá. A főellenőr az üveg tartalmától mély álomba merült és csak reggel ébredt föl. Akkor észrevette, hogy arany-órája és lánc eltűnt s nem volt már ott az utitárs sem. Zsabka jelentést tett a rendőrségen, de a tolvajt nem sikerült elfogni. Három héttel az eset után Zsabka ismét Horvátországba utazott és pedig ugyanazon az uton. Akkor a kalauz elbeszélte neki, hogy a tolvaj őt is elaltatta, hogy biztosabban garázdálkodhassék a vonaton. A főellenőr ekkor elment Mitrovicán több zálogházba s az egyikben ráakadt az órájára. Erre a mitrovicai rendőrkapitány beidézttette azt az embert, aki az órát elzalogosította. Vallatni kezdték, majd pedig szembesítették a főellenőrral s a kalauzzal, akik felismerték benne a tolvajt. A rendőrkapitány erre letartóztatta a tolvajt, aki Podorovits Milán foglalkozás nélkül levő pincér. Podorovits végre maga is beismerte tettét. Az indiai vonalon már többször megtörtént az utóbbi időben, hogy altatószerszettel fosztottak ki egy-egy utast. Podorovits tagadja, hogy mást is megrabolt volna.

ÜZLETI HIREINK.

Uj vendéglős. A fővárosszerte igen előnyösen ismert és közszeretnek örvendő egyéniségű Rusz József, aki a fővárosnak 20 év óta adófizető polgára, atyja pedig 50 év óta adózó polgára a fővárosnak, József-utca 59. szám alatt, saját házában, e hó 17-én vendéglőt nyitott. Fáradhatlan bugzalmú polgártársunk eddig is kiváló önzetlenségével, ritka szívjóságával mindazok részéről, akikkel érintkezni alkalmá nyílt, szeretetet és becsületet vívott ki magának, mely becsületet és szeretetet állandóan fenn is tartják azon érdemekért, amelyekre Rusz József eddigi életműködésével minden téren és minden tekintetben úgy gondolt. Ugy is, mint derék polgárnak, de úgy is, mint önzetlen és jószívű emberbarátnak köteleességünk őt, valamint üzletét a közönség figyelmébe ajánlani, mely ajánlásért a közönség részéről csak dicséretre számíthatunk, mert méltó egyénre és mindenki meg fog arról győződni, hogy ajánlásra méltó vendéglőre hívjuk fel a figyelmet. És midőn ezt tesszük, részünkről kívánjuk, hogy derék polgártársunk vállalatában a nagyon kiérdemelt jólétet meg is találja. A József utca 59. szám alatti vendéglőjének a kapu alatt van a bejárója.

Üzletátadás. Vilhelm Anna, akinek a Dob-utca 89. sz. alatt volt vendéglője, megvette Gebauer Ferencnek a Ferenc-körút 8. szám alatti gyönyörű kis polgári vendéglőjét. Gebauer kártársunk legmesszebb menő szakértelmével és üzleti tapasztalataival e helyen olyan üzletet teremtett, mely nemcsak a legjobb hírnévnek örvend, de a Ferencvárosnak valóságos díszére is válik. Reméljük, hogy az új tulajdonos, Vilhelm Anna élelmessége, az üzlet további jó menetelét biztosítani fogja.

»Zöld hordó.« A belváros kishíd-utcai, ősrégi, a »Zöld hordóhoz« címzett és az egész országban ismert vendéglőt *Rup Rihák* megvette. A Zöld hordó alapítása óta mindig jó kezekben volt és mostani új gazdájában ismét méltó utódra talált, mert *Rup* kartárs gyerekkora óta revelkedett a szakmánál és mint kinek szakmánk második természetévé vált, e nevezetes vendéglőt új gazdája a megszokott teljes szakértelemmel fogja vezetni. Annak mindnyájan örvendhetünk, hogy ez üzlet idegen kezekre nem került és verbeli kartársunk fogja jó hírnevét öregbíteni, amihez a jelen esetben semmi kétség nem is férhet. Örömmel üdvözljük *Rup* kartársunkat és kívánjuk, hogy az általa elfoglalt régi fészeken ő is jólétet találjon, hogy annak jó hírnevét folyton növelhesse.

Üzletáthelyezés. *Máy Béla* vendéglőjét a Gizella-tér 3. sz. alól, *Deák Ferenc*-utca 13. sz. alá helyezi át. E vendéglő-helyiségbe az utcáról nem szolgál ajtó és a bejárat a kapu alatt van. Derék kartársunknak ezen új helyiségben minden jót kívánunk és hisszük, hogy mint jó szakember a látogató-közönséget csakhamar meghódítja.

Új sörcsarnok. Azt az alapos mondást, hogy rossz üzlet nem létezik, újlag és pedig fényesen bebizonyítja egy derekszakársunk, *Schönbek Ignác*, aki főpincér korában is előnyösen ösmert szakember volt. Midőn még a szatmári központi szállodát bérelte, ez a leggyengébb és egyike a legrosszabb üzletek közé tartozott és ő egy évi kezelésével és jó magyaros konyhájával a leglátogatótobb helylyé változtatta. Kívánjuk, hogy új üzlete is oly jó hírnevnek örvendjen és hogy a szatmári közönség kedves helye legyen ezután is.

Helyreigazítás. *Schrettner* Márton Izabella-tér 2. sz. alatti új vendéglőjéről írva, azt mondtuk, hogy e helyet rosszul választotta ügynöke és hogy *Schrettner* ügynöktől befolyásoltatta magát. Ezt téves információ alapján állítottuk és annak helyreigazítására közöljük, miszerint a vendéglő-helyiséget nem ügynök, hanem *Schrettner* maga választotta és amint az üzlet eddigi forgalma mutatja, jól is választott.

Helyváltások. *Grósz Sándor* az iglói vígadó főpincéri állását tölti be. — *Köszner József* a szobapincéri állást tölti be Debrecenben a Fróner-szállodában. — *Bálint Lajos* a szatmári Honvéd-sörcsarnok éttermi főpincéri állást tölti be. Ugyanitt éthordók *Kövesi Károly* és *Frank Ede* — A szatmári Kereskedelmi-Csarnok főpincéri állását *Weisz Dániel* tölti be. — A Pannónia-szállodában nyert alkalmazást: *Rochk Lajos* szobapincér, *Talay Pál* II. fizetőpincér, *Taubik József*, *Kondor Károly* és *Bettler Ede* főszolgálatok és *Gaál Károly* tekeőr. — A debreceni Fehérlő-szálloda éthordói állását újabban *Mágel Gyula* tölti be.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

Részeg állatok. Teves felfogás, hogy csak az ember szereti a szeszes italokat. Szeretik azt bizony az állatok is. Jeanban például egy diáknak volt egy kutyája, amely annyira rászokott a sörivásra, hogy valóságos szakértő lett a sör terén. A barna sört nagyon szerette, a világosat azonban nem és ha csak néhány csepp világos sört öntöttek is egy nagy pohár barna sörbe, rögtön észrevette és nem itta meg. Érdekes kísérletet végzett most két német tudós a darazsakkal. Fogva tartották és cukrosvízzel itatták őket, de egyszer spirituszt keverték a cukrosvízbe és ekkor észrevették, hogy sokkal több darázs veti magát rá, mint mikor nem volt benne spiritusz. A darazsak valóságos részegre itták magukat. Sokáig mozdulatlanul feküdtek a hátukon, míg végre magukhoz tértek. A német-francia háborúban két ló a szó leg-

teljesebb értelmében berugott. A dolog úgy történt, hogy a német katonák francia bort ittak este és a bor megmaradt felét éjszakára szalmába csomagolt hordóban az istállóba tették. A hordó egyik oldala nyitott volt; éjjel két ló hozzáférkezett és megitták a bort. A mulató lovak aztán összetették kötelékeiket, kirohantak az istállóból és garázdálkodni kezdtek. Csillapító szereket adtak nekik, de nem használt, kénytelenek voltak hát föbelőni a reszeg lovakat.

Öszinte válasz. Egy fővárosi tudós tanár — enyhén szőiva — egyike a leggorombábbaknak, aki valaha az orvosi egyetem katedráján működött és tán éppen azért a lehető legnagyobb népszerűségnek örvend.

Néhány nap előtt egy előkelő származású dűsgazdag bankár neje hívatta magához, aki nagy bőbeszédűséggel adta elő betegségének tüneteit.

Az orvos türelmetlenül ráncolta össze homlokát és aztán boszúsan adta elő rendelését.

— Reggelire egy csésze tojást fog inni, utána két órát fog gyalogolni, újból hideg rostbőföt fog enni, utána két órát újra masirozik, vacsorára egy kotelett és tíz óra-
kor bujjon be az ágyba és ne kocsikázzék.

A kényes bankárné csak elhült.

— De professzor úr, . . . talán nem tudja kivel beszél és hogy ki vagyok?

— Tudom jól, — válaszolt az orvos — egy öreg asszony elromlott gyomorral!

Piaci árak kétszáz évvel ezelőtt. A tizenhat esztendeig tartó török háborúk után Esztergom vármegye hatósága az 1700-ban kiadott protokolum szerint következőképp szabályozta az élelmiszerek és a munkások árát: Marhahús fontja 5 $\frac{1}{2}$ dinár. (Száz dinár egy forint, vagyis húsz garas, azaz hatvan krajcár.) Bárán 6, disznóhús 7, kilenc fontos kenyér 12 dr. Sör itéje 3, borecet 18, pálinka 18, bor 7, égetett bor 25 dr. Csirke dbrabja 4, kakas 12, pulyka 50, tyúk 10, kappan 20, lúd 25, hizottja 45, réce 10, kövére 20 dr. nyolc tojás egy garas. Egy itez méz 40 dr. (akkor cukkor helyett.) szalonna fontja 20 dr. vaj 35 dr. Buza mérője 1 frt 75 dr. Jó szekér széna 3 frt. Szalma 75 dr. Masfelmázsa viza 18 frt. Tuzok darabja 1 taller, császármadár 1 frt. egy óz 2 frt, nyul párja tíz garas. Egy font hal 7 dr. Aratók élelemmel 12 dr, élelem nélkül 24 dr. Egy fuvar Esztergomból Budára ötödfél frt. Fagygyú mázsája 12 frt. gyertya fontja 15 dr. szappan 15 dr. A gyarmatarúk aránytalan drágaságát bizonyítja hogy a kuruc világban két pár citrom ára 25 s félfont rizs 24 dinár volt.

A megdorgált ügyvéd. Egy fővárosi ügyvéd irodájába egy tagbeszakadt, harcshabuzsú atyafi köszöntött be valami szmszedos faluból. Veszedelmesen gubancos pört hozott, a minek történetét persze a dédapjánál kezdte el, úgy, hogy legalább másfél óráig tartott, míg a kellő információt megadta.

— Hanem aztán fölcavarja az eszét a fiskális úr, biztatta végül gazduram a jogtudort, mert különben elveszítjük a pört, akkor pedig baj lesz!

Az ügyvéd elmosolyodott erre az utasításra, amely azonban annyit használt a pörnek, mint például Kuropatkinnak a cár ukáza, hogy a háborút okvetlenül nyerje meg. Az első fórum az ellenfélnek adott igazat, a minek a hírére a pörös atyafi ugyancsak haragosan törte rá az ajtót a fiskális urra:

— No, ugy-e megmondtam, azt a teremburáját az urnak, hogy összeszedje minden tudományát? Aztán mégis elvesztette a pö-

römet. Hát ilyen fiskális maga, fékom adta teringette?

Az ügyvéd úr persze kijött a sodrából, a mikor ilyen kacskaringós, ropogós honoráriumot kapott; s vissza akarta az atyafinak adni az egész pört. De hát kilátása volt rá, hogy a második fórumon nyerni fog; amely esetre csinos összegecske ütötte volna a markát. Azt azonban kereken kikérte magának, hogy működését ilyen kritikával kísérjék, ami bizony egy ügyvédi irodában nem éppen szokásos dolog. Az atyafi erre megint beállított a fiskálisához, de most már szes mosoly játszott a harcshabuzsa alatt s nagy önbizalommal mondta:

— No, ugy-e bár, hogy csak használt a korholás? Lám hogy megnyerte a pört? Hát ugy-e hogy nem hiába mostam meg a mi-nap a fejét? Tudom én, hogy kell a fiskálissal beszélni!

Mennyit isznak a franciák? A »Bulletin des Halles« szerint a párisiak egy even át fejenkint 215 liter szeszes italt fogyasztanak. Ez nem volna sok, a kérdés csak az, hogy mennyi ebből az abszint? A párisiaknál többet fogyasztanak a nizzaiak, még pedig 276 litert fejenkint és évenkint Párisnál egyébként annak külvárosai is többet fogyasztanak: Neuilly 294, Levallois-Peret 230, Saint-Denis 234, Saint-Quen 224 és Boulogne-sur-Seine 252 litert fejenkint és évenkint.

Kövr emberek megadóztatása. Egy svédországi város előjárósága elhatározta, hogy megadóztatja a kövr embereket. Akinek a testtölye meghaladja a 135 fontot, annak fizetni kell, még pedig, ha 200 fontnál könnyebb, akkor évi tizenkét koronát, ha meghaladja a 200 fontot, de 270-en alul marad, akkor huszonnégy koronát fizet. Aki még ennél is többet nyom, az meg hét korona adót fizet.

SZERKESZTŐI POSTA.

E. K. Temesvár. Sipos Jenőt nem tudjuk merre van. Nyilván tartjuk és tudatni fogjuk.

N. E. Csorna. Szanatay János főpincér tartózkodási helyét nem tudjuk. Nyilván tartjuk és tudatni fogjuk.

Adás-vétel.

Tudván, azt, hogy becses lapjában az üzletek adás-vételéről hírdetéseket közöl, hajlandóan mutatkoznék lapjának becses olvasói között az ilyenüzletek közvetítői szerepét elvállalni.

Sok évi tapasztalatom meggyőzött arról, hogy az üzleteknek adás-vétele alkalmával úgy az eladónak, mint a vevőknek okvetlen szükségük van lelkiismeretes közvetítőre, aki magán viseli mindkét fél érdekeit, anélkül azonban, hogy a már elkarapózott visszaélések bármelyikét is felhasználná. A közönség legnagyobb része bizalmatlanul fordul el az ügynököktől, mert azok rendszeren saját érdekeiket tartják szem előtt és nem sokat törődnek az érintkező felr közös ügyeivel.

Manapság már száma sincs azoknak az irodáknak, melyek minden szakértelem nélkül közvetítéseket vállalnak el s az erőszakos rábeszélés, nagytúsk, valótlan és sohasem létező bemonadások stb. eszközeikkel az üzletet megkötötték, hallatlan összegekre rúgó proviziókkal állanak elő.

Nem lehet csodálni tehát, ha ily tisztességtelen eljárások következtében a nagyközönség irtózik az ügynökökkel való érintkezéstől.

S ezt csakis az ön becses lapjában való közlésekkel lehet a n. é. közönség érdekében jóvá tenni olykép, hogy a szálloda, kávéház, vendéglő s koresmái üzleteken kívül csakis az ezekhez tartozó felszerelések közvetítetnek a következő feltételek mellett:

100—300	frt	10%
300—500	»	7%
500—2000	»	5%
2000—10000	»	4%

zonfelül pedig 3% közvetítési-díj mellett sem az adó, sem a vevő nincs megzsarolva.

az alábbi hirdetések címei lapunk kiadóhivatalában (József-körút 13.) tudhatók meg.

Kereslet:

Vendéglő elszámolásra, 300 frttól 1000 frtig, kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Szálloda vidéki nagy városban, 10—20 szobával, kávéházzal, étteremmel megvételre kerestetik.

Szálló vendéglő nagyobb községben megvételre kerestetik.

Kávéház, szolid és életképes üzlet, vidéki forgalmas városban, megvételre kerestetik.

Kisebbszálloda, elsőrangú, vasutközlekedéssel, kisebb vidéki városban, megvételre sűrűn kerestetik.

Vagy szálloda, elsőrangú üzlet, bérbe vételre kerestetik a fővárosban vagy vidéken.

Kínálat:

Új bor eladása. Turcsány János és Társaság eladja idején készült mustjait árusítják a központi vásárokon. 50 liter vételre a mustot saját kocsijukon hazaszállítják és az üres hordókat elküldik. Ugyanakkor kitűnő fajta szőlőt ajánlanak, amelyet a kosarakban a vevők kiválogathatnak és tetszés szerint sajtolhatnak.

Boros hordók. 260 darab jó karban levő kisebb, nagyobb boros hordók azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Nagykorcsma, mérszárszékkel egybekötve, Szár községben árverés útján eladatik. Bővebbet Fischer, Kőbánya, Jászberényi-út 20. sz.

Vendéglő, házal és telekkel 50,000 koronáért azonnal eladó. Bővebbet lapunk kiadója.

Kávéház és vendéglő Marosvásárhelyen, régi jó üzlet, berendezéssel együtt, házasság miatt, eladó. Bővebbet lapunk kiadója nyújt.

Az országban a legnagyobb és legjövendelműbb kávéháza azonnal megvehető, átvételhez 110 ezer forint szükséges. Továbbá a fővárosban egyike a legrégebb és legjobb menetelű vendéglő, legkedvezőbb feltételek mellett átvethető.

A legjobb házi szappan, 4 éves, kapható Weiman Jenő vendéglősnél Akácfá-utca 36.

800 m²-es terület, melyen jelenleg kávéház és 12 vendégszoba van, az üzlettel együtt eladó. A vételhez 15,000 frt szükséges.

Korcsma, Újpesten, más vállalat miatt, 300 koronáért azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Szálloda a fővárosban egyik a legjobb menetelű üzlete, eladó. Átvételéhez 50,000 forint szükséges.

Villamos zongora, mely kézi kerékajtással is muzsikál, a legolcsóbb áron kéz alatt azonnal eladó. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Üres üzleti helyiség, bármilyen célra, azonnal kiadó, Murányi-utca 53.

Üzlethelyiség november elsejére kibérelhető. Jelenleg szatécshely.

Pécelen, Temető-utca 29. számú ház, 4 szoba, konyha, cselétszobával — továbbá egy tehermentes család háza 2 1/4 hold szántófölddel, 3/4 hold gyümölcsös és szőlő eladó.

Nyáron-Télen. Egyforma s nagy forgalmat csináló vendéglő a főváros alkalmos pontján — más városban üzlet-vétel miatt átadó.

Legelső közlekedési útján a fővárosnak, a központi pályaudvarhoz közel sarok vendéglő, étterem állandó jó menetelű eladó.

280- és 300 forintért a főváros külterületén tisztes-égetés megjelölést és megfelelő jövendelműt biztosító korcsmai üzletet azonnal átvethető.

Budapesten a nyugati pályaudvar közvetlen közelében egy kitűnő napi forgalmat csináló vendéglő fontos családi körülmények miatt — 600 forintért sűrűn eladó.

A főváros egyik központjára szolgáló s nagy élel-forgalommal bíró út elején, egy régen fennálló és állandóan sokat jövendelműző vendéglő üzlet eladó vagy elszámolásra átadandó.

Szálloda, kávéház, vendéglő vidéken bérbe s eladásra nagy választékban vannak előjegyzésben. Vevők, bérlők forduljanak teljes bizalommal hozzám, mindenben céltudatos és pontos kiszolgálásom által a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemeli.

Vendéglő, kávéház elszámolásra, bérbe, s eladásra, kisebb-nagyobb szabású üzletek a főváros és környékén nagy választékban vannak előjegyzve. Az elszámolási üzleteknél készpénz óvadékkal nem közvetítik, csak az átvett ital után járó esetleges kifizetést.

Vendéglő, jó és forgalmas helyen, ahol a konyha vendégek által látogatott üzlet, erős italforgalom, bárkinnek melegen ajánlom, ezen ritka alkalmi üzlet átvételéhez 3000 forint okvetlen szükséges.

Kávéház, nagyobb szabású, a fővárosban közismert, jó nappali és éjjeli üzlet, tulajdonos súlyos betegsége miatt igen előnyös feltételek mellett eladó.

Kávéház nagy vidéki városban, ahol sok tisztviselő és katonatiszt törzsvendégek, előnyös feltételek mellett eladó, vagy egy közismert szakembernek bérbe adandó.

Szálloda vidéki nagyobb városban, étterem, kávéház, 12 vendégszoba, szép lakás, kocsiszin, nagy kerthelyiség s veteménykert házzal együtt vagy eladó vagy bérbeadó.

Vendéglő, elegáns berendezésű, erős menetelű üzlet, Erzsébet-körzeten, olcsó házbérrrel, előnyös feltételek mellett eladó. Évi forgalom 24,000 frt.

Vendéglő a fővárosban, közismert üzlet amilyen csak minden 30 évben egyszer van eladásra kínálva, a legutolsó évben is 80,000 forint forgalmat ért el, üzlettel való visszavonulás miatt kedvező feltételek mellett megvehető.

Vendéglő, forgalmas helyen, szép kerthelyiséggel, teli tekepályával, légszusz-világítással, elutazás miatt igen olcsón azonnal vagy augusztus hó 1-jére eladó.

Kávéház, a Külső Soroksári-úton, kisebbszertű, jó forgalmú üzlet, ahol a billard jövendelműzi a házbérrrel, család körülmények miatt 450 forintért sűrűn eladó.

Vendéglő kávéházzal egyben, forgalmas, vidéki városban, a piac téren fekvő helyiséggel, amelyet tulajdonos 31 éven át bírja és vezet, előregedés miatt a házzal együtt 28,000 forint vételárral, 15,000 forint jéherrel, eladó. Csak keresztény vallású reflektálhat.

Hazai beszerzési források.

Csögl János

első „pécsi” hordógyára. Indóház-u. 21. Hordógyártmányok borkereskedők, sör- és szeszgyárak részére a legjutányosabb árak mellett.

Pécsi „Ujsörgyár”

a vidéken legnagyobb és legmodernebbül berendezett sörgyár. Söre vetekedik a kőbányai gyárak sörével. Cím: Pécs, Mohácsi-országút 20.

Felhívás az éthordó urakhoz.

Szakkülvetségünk fejlesztése céljából az előre törekvő éthordóknak szíves tudomására hozzuk, hogy egy étlaprajzolósi tanfolyamot óhajtunk létesíteni, mely tanfolyamon eredeti, változatos, izléses és díszes étlapok rajzolása, festése és kiállítása taníttatik.

A tanítást Harsányi L. festőtanár saját műtermében — Andrassy-út 67. a zeneakadémia helyisége — fogja eszközölni.

A tanítás f. évi szeptember hó 1-én kezdődik. Tandíj havonta 5 forint.

Mint hogy pedig a növendékek száma korlátolt, felkérjük a t. érdeklődőket, hogy részvételi szándékukat még e hó folyamán a kiadóban jelentsék be.

T. Kartárs urak!

Tisztelettel tudatom, hogy úgy mint az előző években, most is

frissen sajtol must

a legjobb válogatott szőlőből jutányos árban kapható és hiszem, hogy minden vevő a nálam történt vásárlással nagyon meg lesz elégedve.

Lukács J. IX., Sónyay-utca 7.

Telefon 58—95.

Kérem próbavásárlást tenni!

T. Étlapíró Uraknak

legmelegebben ajánlom a Berkovits-féle legjobbnak elismert **Hektográf-lapokat és tentákat minden színben**, mely sok időt és munkát megtakarít. Éttermekben nélkülözhetetlen, mivel ezen Hektográf-lap mindkét oldalon többször használható s egy eredetiről 100—120 másolat kapható. Lehuzás után e Hektográf-lap a lemosást is nélkülözi, mert olaj-ítató közél lesz eltelve s ez olaj-ítató s tentát teljesen magába szívja. Kimoshatatlan **ruhajelző festékek** és Schapirgráf-tekercsek minden nagyságban

Berkovits Károly

Sokszorosító-készülékek — Hektográf-raktár BUDAPEST, VII. Sip-utca 11.

Árjegyzék bérmentve.

A világhírű francia

Delbeck & Co.

reimsi pezsgőborgyár

és a müncheni Hofbräu

magyarországi főlelakata.

Válogatott fűszerárúk, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgő-borok rum, tea, liqueörök, sajt, vaj, kassai, prágai, sonka, felvágottak, gyümölcsök stb. raktára.

BRÁZAY KÁLMÁN-nál

Muzeum-körút 23.